

BROSHURA INFORMUESE

PARANDALIMI I AKTIVITETEVE TË JASHTLIGJSHME MINERARE

	<p>Republika e Kosovës Republika Kosova - Republic of Kosovo Qeveria - Vlada - Government Ministria e Punëve të Brendshme Ministarstvo Unutrašnjih Poslova Ministry of Internal Affairs Policia e Kosovës/Policija Kosova/Kosovo Police</p>	
	<p>Drejtorja e Përgjithshme e Policisë/ Generalna Policijska Direkcija/General Police Directorate</p>	

**MEMORANDUM ZYRTAR - SLUZBENI MEMORANDUM - OFFICIAL
MEMORANDU**

Republika e Kosovës
 Republika Kosova - Republic of Kosovo
 Qeveria - Vlada - Government

Komisioni i Pavarur për Miniera dhe Minerale
 Nezavisna Komisija za Rudnike i Minerale

Ministria e Punëve të Brendshme
 Ministarstvo Unutrašnjih Poslova
 Policia e Kosovës/Policija Kosova

**BROSHURA INFORMUESE
 AKTIVITETET E JASHTLIGJSHME MINERARE**

**Pergaditur nga: Komisioni i Pavarur për Miniera dhe Minerale dhe
 MPB- Departamenti i hetimeve të krimeve të rënda**

Për: Policinë e Kosovës dhe Departamentin e krimeve mjedisore

Prishtinë, 2018

Përmbajtja:

KLASIFIKIMI I OPERIMEVE ILEGALE MINIERARE.....	22
AKTIVITET I JASHTËLIGJSHËM NË HULUMTIM.....	24
AKTIVITET I JASHTËLIGJSHËM NË SHFRYTËZIM.....	25
AKTIVITET ILEGALE ME PASOJA DEGRADUESE AMBIENTALE DHE SHKAKTIMI I RREZIKUT.....	26
VEPRIMTARIA E JASHTËLIGJSHME NË AKTIVITET TË VEÇANTA.....	38
SEPERIMI.....	38
PËRPUNIMI (BAZA BETONI DHE ASFALTI).....	40
PASURIMI.....	42

1. KLASIFIKIMI I OPERIMEVE LEGALE MINIERARE

Konsiderohen të gjitha ato veprimtari minerare si (hulumtim, shfrytëzim apo aktivitet i veçantë) me të cilën ndërmarrjet zhvillojnë aktivitetin e vetë në përputhje me licencat dhe lejet.

Çka nënkuptohet hulumtim, shfrytëzim dhe aktivitet i veçantë?

Aktivitet i hulumtimit nënkuptohet aktiviteti hulumtues i një ndërmarrje për nevoja të hulumtimit të mineralit në licencën e hulumtimit. Aktivitetet hulumtuese të një ndërmarrje mund të jenë me:

- Shpime të thella hulumtuese e cila bëhet me makineri hulumtuese figura 1.
- Me metoda gjeofizike figura 2 dhe
- Kanale hulumtuese figura 3

Figura 1 Makina e shparjeve të thella

Figura 2 Metoda e hulumtimit gjeofizike

Figura 3 Metoda e hulumtimit me kanale hulumtuese

Aktivitet i shfrytëzimit nënkuptohet aktiviteti minierar i cili ka qëllim shfrytëzimin e mineralit të hulumtuar dhe të identifikuar shkencëtarisht më herët nga aktiviteti minierar hulumtues. Sipas sistemeve të shfrytëzimit në parim dallojmë dy metoda të sistemit të shfrytëzimit dhe ato:

- Metoda e shfrytëzimit sipërfaqësor dhe
- Metoda e shfrytëzimit nëntokësor

Aktiviteti i veçantë nënkuptohet përpunimi i mineralit për përfitime të produkteve finalizuese, përpunuese dhe pasuruese dhe të cilat janë të ndërtuara në pozicione fikse –statike dhe ato janë:

- Impiantet e seperimit të rërës dhe gurit të fortë (sepercionet) figura 4
- Impiantet e përpunimit të betonit (bazave të betonit) figura 5
- Impiantet e përpunimit të produktit asfalt (bazave të asfaltit) figura 6 dhe
- Impiantet e pasurimit të mineralit (flotacionet) figura 7

Figura 4 Gurethesi me seperacin

Figura 5 Impianti i Betonit

Figura 6 Impianti për përgaditjen e Asfaltit

Figura 7 Impianti i pasurimit të mineraleve- Flotacioni

Çka nënkuptohet licencë dhe leje e aktiviteve të veçantë?

Licenca nënkuptohen licenca për hulumtim dhe licenca për shfrytëzim ndërsa lejet lëshohen vetëm tek aktivitet e veçanta.

Sa është afati i këtyre licencave dhe lejeve?

Licencat e hulumtimit kanë afat 2- 3 vjeçar me mundësi vazhdim edhe një herë, sipërfaqja e tyre është e kufizuar deri në 100 km² për licencat metalore ndërsa për industriale deri në 10 km².

Licencat e shfrytëzimit përcaktohen nga rezervat e shfrytëzueshme mineirale në relacion me prodhimtarin e vjetore por edhe jo më shumë se 25 vite.

Lejet e aktiviteteve të veçanta është e rregulluar sipas udhëzimit administrativ dhe këto leje kanë afat të përcaktuar nga Bordi si organ vendim-marrës dhe tani këto leje jepen në afatin prej 5 vite me mundësi vazhdimi të tyre.

Si duken këto licenca dhe leje të lëshuara nga KPMM-ja?

Një operator i cili punon në një zonë të caktuar duhet ta ketë afër licencën e vetë të lëshuar nga KPMM-ja dhe në rast se kërkohet nga një person zyrtar ai duhet ti ja tregoj licencën.

LICENCAT E HULUMTIMIT

Licenca është e punuar në letër në formatin A4 me dizajn siq është e paraitur në figurën 8. Ka kopertina me ngjyrë të verdh dhe e punuar në material gjysëm të fortë letre e pa plastifikuar. Një licencë përmbanë këto elemente:

- Emertimi i licencës
- Emertimi i Biznesit
- Nr. Regjistrimit biznesit
- Nr regjistrit nga KPMM-ja
- Pronari i biznesit
- Kohëzgjatja e licencës dhe sipërfaqja e ushtrimit të veprimtarisë dhe
- Skica me koordinata të kufirit të licencës.

Ky dokument është valid nëse ka vulën e KPMM-se poshtë me nënshkrim të drejtorit, numrin e protokollit dhe datën e lëshimit të licencës.

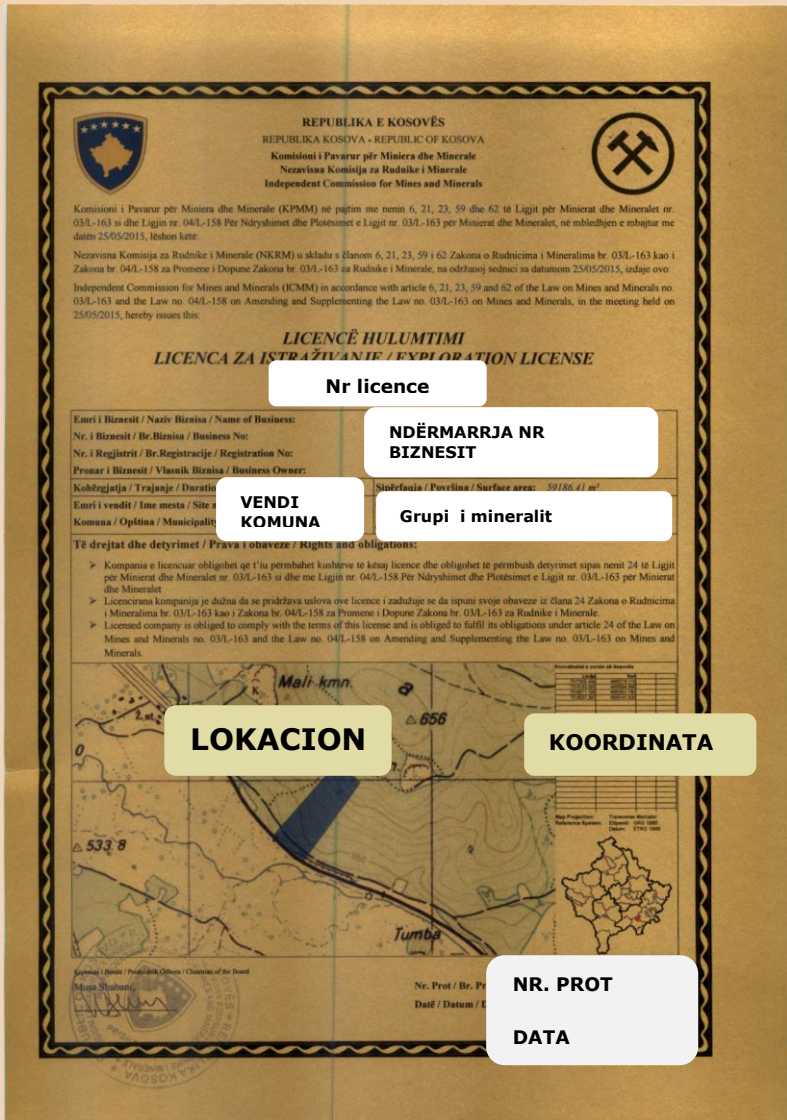

Figura 8 Forma e një licence të hulumtimit

LICENCAT E SHFRYTËZIMIT

Licenca është e punuar në letër në formatin A4 me dizajn siq është e paraitur në figurën 9. Ka kopertina me ngjyrë të verdh dhe e punuar në material gjysëm të fortë letre e pa plastifikuar. Një licencë përmbanë këto elemente:

- Emertimi i licencës
- Emertimi i Biznesit
- Nr. Regjistrimit biznesit
- Nr regjistrit nga KPMM-ja
- Pronari i biznesit
- Kohëzgjatja e licencës dhe sipërfaqja e ushtrimit të veprimtarisë dhe
- Skica me koordinata të kufirit të licencës.

Ky dokument është valid nëse ka vulën e KPMM-se poshtë me nënshkrim të drejtorit, numrin e protokollit dhe datën e lëshimit të licencës.

Figura 9 Forma e një licence të shfrytëzimit

LEJET E AKTIVITETVE TË VEÇANTA

Leja është e punuar në letër në formatin A4 me dizajn siq është e paraitur në figurën 10. Ka kopertina me ngjyrë të verdh dhe e punuar në material gjysëm të fort letre e pa plastifikuar. Një licencë përmbanë këto elemente:

- Emertimi i lejes
- Emertimi i Biznesit
- Nr. Regjistrimit biznesit
- Nr regjistrit nga KPMM-ja
- Pronari i biznesit
- Kohëzgjatja e lejes dhe sipërfaqja e ushtrimit të veprimtarisë dhe
- Skica me koordinata të kufirit të licencës.

Ky dokument është valid nëse ka vulën e KPMM-se poshtë me nënshkrim të drejtorit, numrin e protokollit dhe datën e lëshimit të licencës.

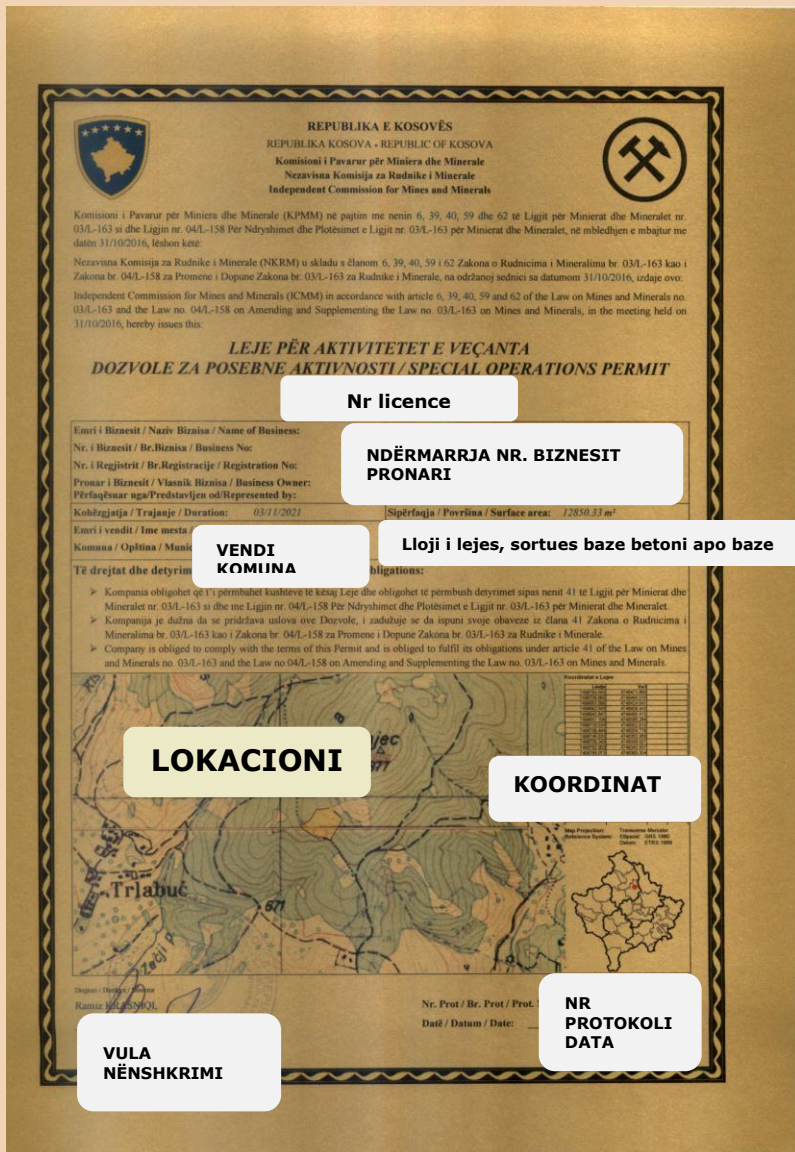

Figura 10 Forma e një leje të aktiviteteve të veçanta

A posedojnë të gjithë operatorët e licencuar këtë formë standarde apo mund të kenë edhe ndonjë formë tjetër të licencës?

Po, mund të kenë edhe forma të vjetra sepse forma e tillë e prezantuar si më lartë janë model i ri i krijimit në një faqe. Format e vjetra e kanë këtë dizajn dhe që janë valide si në figurën 11. Kjo formë është pothuajse e njëjtë edhe për rastet e lejeve të aktiviteteve të veçanta dhe shumë rralla për licenca të hulumtimit sepse për shkak të jetë-gjatësisë së shkurtër kanë mundësi të gjasave të jenë me pak kjo formë e licencave dhe lejeve.

**Lloji i licencës
 Shfrytëzim, hulumtim apo aktivitet i
 veçantë**

Nr licence

AUTORITETI

Bordi Qeverisë së Komisionit të Pavarur për Miniera dhe Minerale (KPMM) ka aprovuar këtë Licencë për Shfrytëzim më datën 04.06.2010 në bazë Ligjit 2008/03-L081 për ndryshimin e Rregullores së UNMIK-ut 2005/2 mbi themelimin e KPMM-se, Neni 2 dhe 6 dhe Rregullores së UNMIK-ut 2005/3, nenet 29, 30, 31, 32, 33, 34 dhe 35, të shpallur më datën 21 Janar 2005.

PERSONI I PAJISUR ME LICENCË:

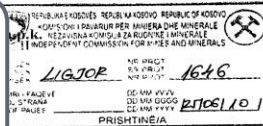
Emri i biznesit

Përfaqësuar nga

Adresa

Nr i Regjistrimit të Biznesit

**Të dhënat
 sipas
 specifikave të
 shënuara**

MINERALET E LICENSUARA

Personi i pajisur me Licencë me këtë rast është i autorizuar që të shfrytëzojë kuarcite brenda Zonës së Licencës.

ZONA E LICENCËS:

Zona e Licencës përfshin një sipërfaqe prej 49999.81 m². Sipërfaqja është një poligon, e përkufizuar me koordinatat në tabelën e bashkëngjitur (Shtojca S), dhe përfshin ngastrat kadastrale të renditura në tabelën e bashkëngjitur (Shtojca R).

AFATI:

Afati i kësaj Licence është 20 vite, nga 23.06.2010 deri më 23.06.2030.

**Afati i licences ose
 lejese deri me**

KUSHITET:

Kjo Licencë lëshohet duke iu nënshtruar kushteve standarde të Rregullores së UNMIK-ut 2005/3, Neni 33 dhe të gjitha kushteve të tjera të cilat janë përcaktuar më poshtë.

Personi i pajisur me Licencë kërkohet që tu përmbahet kushteve si më poshtë:

Rr: Armend Daci nr. 1
 Prishtinë, Kosovë
 Tel: +381 (38) 240 252
 Fax: +381 (38) 245 844
 E-mail: ICMM@kosovo-mining.org
 Web: www.kosovomining.org

Kuvendi i Kosovës
 Skupština Kosova
 Assembly of Kosovo

Figura 11 Modeli i vjetër i licencave dhe lejave

Si ushtron veprimtarinë një ndërmarrje me licencë shfrytëzimi të lëshuar nga KPMM-ja?

Secila ndërmarrje që ka kryer punët e veta hulumtuese dhe ka vërtetuar se një vlerësim ekonomik i shfrytëzimit të resursit është profitabil për ndërmarrjen atëherë aplikon në KPMM për licencë shfrytëzimi. Aplikimi në KPMM për licencë shfrytëzimi është të plotësoj dokumentacionin e kërkuar ku përveq tjerash edhe si dokument bazik është edhe projekti i shfrytëzimit me të cilën planifikon ta shfrytëzoj mineralin në përputhje me projektin.

Se si zhvillohet miniera sipërfaqesore ndër etapa të saj do e shpjegohet me shembuj praktik të zhvillimit të minierës nga hapja deri në mbylljen e saj:

- a) Miniera përgadit zonën për zhvillim aktiviteti minierar duke ndërtuar infrastrukturën përcjellëse dhe largimin e shtresës së korës topografike të terrenit dhe fillimi i ngarkimit figura 12 .

Figura 12 Largimi i mbulesës si fazë përgaditore e fillimit të punëve minerare

- b) Nëse aktiviteti i minierës është me minim atëher duhet të zhvillohet sistemi i përgaditjes së fushës për minim siq njihet tek ne ne KPMM si para-minimi dhe përgaditja për minim figura 13, 14

Figura 13 Aktiviteti i përgaditjes së fushës për minim.

Figura 14 Aktiviteti minerar përgaditja e fushës për minim

- c) Fillimi i ndërtimit të etazheve (shkallëve punuese) figura 13 dhe 15 dhe

Figura 15 Fillimi i ndërtimit një shkalle punuese minerare

- d) Krijimi i etazheve përfundimtare dhe përgaditja për mbylljen e minierës figura 16

Figura 16 Shkallët përfundimtare

e) Shkallët përfundimtare dhe rikultivimi i minierës figura 17.

Figura 17 Rikultivimi i shkallëve të mineres me rikultivim

A punohet në këto veprimtari edhe nga personat juridik apo fizik pa licencë dhe leje?

Fatkeqësisht ka persona juridik dhe fizik që këtë veprimtari e ushtrojnë jashtligjshëm dhe në ato zona ku aktiviteti i tyre zhvillohet në sipërfaqe dhe me sistem të shfrytëzimit me gërmim kur minerali është inert apo i brishtë për tu larguar nga topografia e korës së sipërfaqes apo ka depozitime të resursit inert siq janë rërat dhe zhavorret.

Si kalsifikohen këto operime të jashtligjshme- ilegale?

Për ta shpjeguar më mirë klasifikimin e aktiviteteve të jashtligjshme minerare do prezantojmë disa shembuj me përshkrim të këtyre aktiviteteve.

KLASIFIKIMI I OPERIMEVE ILEGALE MINIERARE

Si konsiderohet një veprimtari e jashtëligjshëm ilegale minerare sipas Ligjit për Miniera dhe Minerale?

Neni 70

Aktivitetet e jashtëligjshme të hulumtimit, shfrytëzimit dhe aktivitetet e veçanta

1. Nëse një inspektor i autorizuar ka arsye të mira për të besuar se një person është duke ushtruar aktivitete të hulumtimit, shfrytëzimit ose aktivitete të veçanta dhe se ky person nuk posedon Licencë ose Leje nga KPMM, inspektori menjëherë e informon Policinë e Kosovës e cila menjëherë dërgon së paku dy zyrtar policor në vendin e ngjarjes.
2. Pas arritjes së zyrtarëve të policisë dhe me ndihmën e tyre, inspektori verifikon identitetin e personave të përfshirë në këto aktivitete dhe konstaton nëse këta persona ose punëdhënësi i tyre, (nëse kanë punëdhënësi), posedojnë Licencë ose Leje nga KPMM.

3. Nëse asnjëri nga këta persona ose punëdhënësi i tyre (nëse kanë punëdhënëses) nuk posedojnë Licencë ose Leje nga KPMM, zyrtarët e policisë i arrestojnë Personat në fjalë të cilëve më pas u shqiptohet gjoja administrative e përcaktuar në paragrafin 2 të nenit 79 të këtij ligji dhe dënimet penale sipas Nenit 80 të këtij ligji. Përveç kësaj, inspektori sekuestron të gjitha mjetet punuese dhe mineralet e nxjerra që gjenden në vendin e rastit.
4. Nëse këta Persona ose punëdhënësi i tyre posedojnë Licencë ose Leje nga KPMM, por aktivitetet përkatëse të shfrytëzimit ose hulumtimit nuk janë të autorizuar me atë Licencë ose Leje, inspektori menjëherë i raporton këto aktivitete të paautorizuara në KPMM dhe KPMM i shqipton Bartësit të Licencës ose Lejes masat e përcaktuara në Nenin 9 të këtij ligji.

Pas përgatitjes së raporteve nga tereni në lidhje me aktivitetet e jashtëligjshme, kryerjes së matjeve dhe raportit nga Dep. i Financave, atëherë Dep. Ligjor përgatit vendimet për gjobë dhe Kallëzimin penal e dërgon në Prokurorin përkatëse kompetent.

Sa ju përket licencave të lëshuara nga KPMM-, vepohet në përputhje me nenin 9 të LMM-së në rastet kur nuk iu përmbahet kushteve të licencës apo e humb ndonjërin nga kushtet e licencës – pezullimi apo anulimi i licencës apo lejes për mospërputhshmëri.

Aktivitetet e jashtë ligjshme minerare grupimi i tyre:

1. Aktivitet i jashtëligjshëm në hulumtim.
2. Aktivitet i jashtëligjshëm në shfrytëzim dhe
3. Aktivitet i jashtëligjshëm në aktivitet të veçanta

AKTIVITET I JASHTËLIGJSHËM NË HULUMTIM

Kuptohen të gjitha ato aktivitete që kryhen nga personat fizik apo juridik të cilët bëjnë aktivitete hulumtuese si:

- a) Pa licencë hulumtimi
- b) Në licencë të skaduar, mbyllura apo të pezulluar dhe
- c) Jashtë zonës së licencës së paraparë në kushte të vendosura të licencës.

Këso raste me aktivitete të jashtëligjshme hulumtuese nuk janë evidentuar ndokund.

Specifike e këtyre hulumtimeve është se ka raste kur institucionet tjera (APK) të cilat në një formë janë pronar të ngastrave ku ndërmarrjet dëshirojnë të bëjnë hulumtim dhe që nuk marrin aprovim nga pronari dhe ka mos pajtueshmëri se pa pëlqim pronarit nuk mund të zhvillohet hulumtimi. KPMM me ligj nuk e ka të rregulluar këtë sepse zonat për licenca hulumtim janë me sipërfaqe të mëdha dhe me numra të shumtë të ngastrave të cilat bëjnë hulumtime dhe kjo çështje e hulumtimit është e rregulluar në mes të ndërmarrësit dhe pronarit të parcelës ku bëhet hulumtimi.

Aktivitetet hulumtuese nuk mund të shkaktojnë degradime të mëdha për ambientin vetëm në disa raste minore si hulumtim me kanale dhe që kanë interes për një resurs mineral metalor, këto raste janë shume të vogla.

AKTIVITET I JASHTËLIGJSHËM NË SHFRYTËZIM

Këto aktivitete janë më të theksuara dhe kanë të bëjnë me aktivitete komerciale të resursit pa posedim të licencës nga personat juridik.

- a) Aktiviteti i jashtëligjshëm në shfrytëzim konsiderohet në këto raste:
- b) Kur takohet personi fizik apo juridik me të cilin nuk prezanton para inspektoratit të minierave licencën e shfrytëzimit.
- c) Kur ka aktivitete minerare eskavim-ngarkim- transport të masës së mihur me nevojë komercializimi (konstatim i komercializimit të masës së mihur)
- d) Kur kjo masë e mihur sipas pikës 4.c nuk deponohet në ndonjë lokacion me të cilin ka pëlqim nga pronari si për mihje ashtu edhe për mbushje të masës së mihur por që nuk i dihet vend-deponimi apo deponimi nuk shkakton rrezik për ambientin në raport me vëllimin e deponuar.
- e) Komercializimi i masës së minuar ku kërkesën për minim special e ka të ri destinuar për diçka tjetër si: hapje rrugësh, sanim gjendjës krijim të niveleve të ndryshme dhe se masën e tillë e komercializon (KPMM nuk mund ta tatimoj masën e tillë të minuar si rentë minerare pa nr. Licence)

AKTIVITET ILEGALE ME PASOJA DEGRADUESE AMBIENTALE DHE SHKAKTIMI I RREZIKUT

Pasoja e një aktiviteti ilegal në shfrytëzim manifestohet me shkaktim i degradimit ambientali dhe rrezikut për njerëz dhe kafshë si :

Vendburimet Inerte (rërë dhe zhavorr)

- Përgjatë lumenjve kemi degradim të shtratit të lumenjve, prishjes së kadastrit të lumenjve dhe zhvendosje të lumit në zonat ku kemi dëmtim të pronës dhe rrezikut nga humbja e ujërave sipërfaqësore në tentativa të drenazhimit në ujëra nëntokësor si pasojë e dëmtimit të shtresës së dyshemesë së shtratit të lumit. (Figura18)

Figura 18 Shfrytëzimi ilegal në lumenj dhe prishja e shtratit të lumit

- Në toka punuese kemi dëmtim të pronave –tokave punuese nga kufiri (mexhanikeve) i tokave përreth si pasoj e erozionit të kufirit të zonës ku është bërë shfrytëzimi dhe dëmtim i pronës nga pronari tjetër. (Figura 19)

Figura 19 Dëmtimi i arave përreth nga shfrytëzimi i rërave në toka punuese

- Shkaktim i rrezikut nga ri-kultivimi shpeshherë pa kriter nga hedhja e mbeturinave të rrezikshme ku si pasoj mund të infektohet rrjedha e ujërave nëntokësore si rezultat i infiltrimeve të ujit nga sipërfaqja në kontakt me mbeturinat si rezultat i përzjerjes e ujit të pastër me mbetjet si rezultat i kontaminimit të ujërave. (Figura 20)

Figura 20 Ri kultivimi-mbushja me bërllok i gropave te shfrytëzuara -kontaminimi i tokës me mbetje urbane

- Shkaktimi i rrezikut nga deponi – pellgjeve ujë mbajtëse ku mund të rrezikohen njerëzit që përdoren për freski gjatë stinës së verës, rrezikim për gjuetarë gjatë stinës së dimrit si pasoj e mos konstatimit se një zonë e tillë është e thellë. (Figura 21)

Figura 21 Krijimi i pellgjeve me ujë si pasoj e shfrytëzimit të rërave

- Rreziku i dëmtimit të shtresës së dyshemesë se toka punues si pasojë e drenazhimit të zonës përreth zonës ku është bërë shfrytëzimi. (Figura 22)

Figura 22 Shfrytëzimi i inerteve në lum, dëmtimi i shtresës dyshemore të shtratit të lumit.

Vendburimet të shkrifëta (argjila, rëra kuarcore, dheu dhe të ngjashme)

Për dallim nga inertet këto vendburime nuk gjenden në lumenj si përparësi, por ka anët e veta negative si:

- Në toka punuese kemi dëmtim të pronave –tokave punuese nga kufiri (mexhanikeve) i tokave përreth si pasoj e krijimit të shkallëve, lartësisë së madhe përgjatë kufirit ku në faza të vonshme kemi shembje nga mungesa e stabilitetit të shpatit të krijuar pa kriter. (Figura 23)
- Shkaktimi i rrezikut nga gropat – pellgjeve ujë mbajtëse ku mund te rrezikohen njerëzit që përdoren për freski gjatë stinës së verës, rrezikim për gjuetarë gjatë stinës së dimrit si pasoj e mos konstatimit se një zonë e tillë është e thellë. (Figura 24)

Figura 23 Krijimi i deponisë me grumbull uji dhe dëmtim i kufirit të arave përreth

Figura 24 Deponi uji nga shfrytëzimi i argjilave dhe rërave, pellgje degraduese dhe rrezik për njerëz

- Lartësi të mëdha të krijimi të etazheve si lartësi për rrezikim nga rënia nga lartësia dhe
- Nuk behet asnjë lloje ri-kultivimi për mbylljen e hapësirës së shfrytëzuar me të cilën erozioni prish gjendjen topografike dhe krijohet imazh i keq ambiental. (Figura nga 19 deri 24)

Vendburimet mesatarisht të forta (rreshpet, rreshpet kuarcore, serperntinitet, qymyret etj)

- Në shfrytëzim ne sipërfaqe kemi dëmtim të pronave –zakonisht gjinden te mbjella si : shkurre nga kufiri (mexhanikeve) i shkurreve si pasoj e krijimit të shkallëve, lartësisë së madhe përgjatë kufirit ku në faza të vonshme kemi shembje nga mungesë të stabilitetit të shtatit të krijuar pa kriter. (Figura si në vijim dhe figura 25)

Figura 25 Shfrytëzimi i qymyreve ku shfrytëzimi bëhet pa kriter duke dëmtuar ambientin, shkaktim i rrezikut dhe dëmtim i pronave përreth vend-shfrytëzimit.

- Në disa raste varësisht nga vendburimi kemi edhe depo të grumbullimit të ujit si rrezik nga fëmijët dhe kafshët për përmytje.
- Lartësi të mëdha të krijimi të etazheve si lartësi për rrezikim nga rënia nga lartësia . (Figura 25,26)

Figura 26 Shfrytëzimi pa kriter, krijim lartësisë së shkallëve dhe mungesa e ri-kultivimi

Vendburimet të forta (gëlqeror të prishur tetoniksht, gëlqeror pllakor, hazburgite, serpentinite të freskëta, dunitë të kollapsuara, rreshpe sericitike etj)

- Është karakteristike se këto vendburime thellësia e shfrytëzimit të tyre për dallim nga vendburimet e cekura si me lartë është e cekët dhe kemi të bëjmë vetëm me dëmtim të korës sipërfaqësore që mund të dëmtohet flora dhe ambienti.
- Lajmërimet të gropave me thellësi të cekët dhe dëmtim i imazhit ambiental sipërfaqësor. (Figura 27,28)

Figura 27. Shfrytëzimin operatori ilegal nuk ka arritur ta bëjë në thellësi dhe ka arritur vetëm ta shfrytëzoj atë shtresë që i ka lejuar makineria. Degradim i terrenit dhe prishje ambientit

Figura 28 Dëmtim i ambientit dhe rrezikim i shkallëve përfundimtare si shfrytëzim pa kriter

VEPRIMTARIA E JASHTËLIGJSHME NË AKTIVITET TË VEÇANTA

Aktivitetet e jashtëligjshme të veçanta nënkuptohen këto:

Seperimi (Seperacionet)

Përpunimi (Baza betoni dhe Asfalti) dhe

Pasurimi (Flotacionet)

SEPERIMI

Seperimi ilegal nënkuptohet secili aktivitet i cili ushtron veprimtarinë e vetë pa leje dhe se ka të vendosur makinerinë në gjendje pune aktive.

Shkaktimi i rrezikut:

- Marrja e resursit mineral në përpunim nga operatorët ilegal ose me prejardhje nga vetë operatori i cili ka ndikim indirekt edhe në aktivitetet e shfrytëzimit. (Foto 29)

Figura 29 Aktiviteti i një seperim ilegal dhe marrja e resursit (rërës) në mënyrë ilegale

- Shkaktim i ndotjes së ambientit nga pluhuri, zhurma dhe afërsia e ndërtimit të tyre afër shtëpive të banimit i pa kontrolluar dhe impant i pa pranuar teknikisht.

PËRPUNIMI (BAZA BETONI DHE ASFALTI)

Përpunimi ilegal nënkuptohet secili aktivitet i cili ushtron veprimtarinë e vetë pa leje dhe se ka të vendosur makinerinë në gjendje pune aktive.

Shkaktimi i rrezikut:

- Marrja e resursit mineral në përpunim nga operatorët ilegal- dhe aktiviteti i veçantë i seperimit ose me prejardhje nga vetë operatori i cili ka ndikim në aktivitet të shfrytëzimit sipas pikës 4. (Foto 30)

Figura 30 Aktiviteti ilegal i bazës së betonit dhe shfrytëzimi i resursit të përpunuar nga seperacionet

- Shkaktim i ndotjes së ambientit nga pluhuri, zhurma dhe afërsia e ndërtimit të tyre afër shtëpive të banimit i pa kontrolluar dhe impant i pa pranuar teknikisht

PASURIMI (FLOTACIONET)

Kjo dukuri nuk është prezentë sepse pasurimet përveç se janë te kushtueshme ato përdoren zakonisht si impiante te cilat pasurojnë xehen me përmbajtje metaleve ku aktiviteti i shfrytëzimit zakonisht behet me minime dhe ka kosto te lartë nxjerrjes.

